VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Kiertotalouden taloudelliset ohjauskeinot

24.10.2018 I Riina Antikainen, Suomen ympäristökeskus

Magnus Simons, Jere Lehtomaa, Markku Mikkola VTT
Juha Honkatukia Merit Economics
Ilkka Hippinen, Tiia Merenheimo Motiva Oy
Petrus Kautto, Sarianne Tikkanen, Hanna Salmenperä, Suomen ympäristökeskus

Maailman luonnonvarojen käyttö on yli 8-kertaistunut

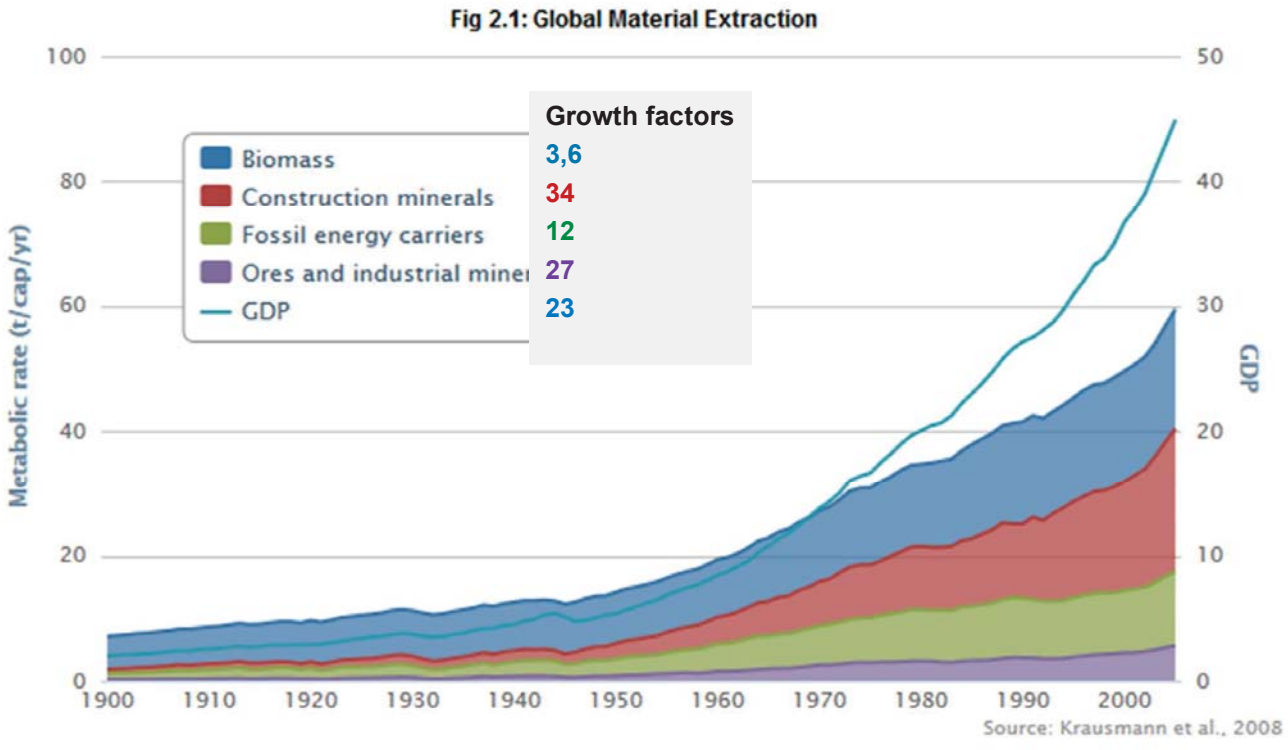

Miten taloudellisin ohjauskeinoin voidaan edesauttaa kiertotalouden kehitystä Suomen kannalta keskeisissä arvoketjuissa?

- Mahdollisten taloudellisten ohjauskeinojen kartoitus Suomesta ja kansainvälisesti
- Neljän arvoketjun kiertotalouspotentiaali ja mahdolliset kiertotaloustoimet
- Ohjauskeinojen kehitystarpeiden kartoitus yrityshaastattelujen kautta
- Arvoketjujen mahdollisuuksien mallinnus Suomen kansantalouden tasolla

Keppejä ja porkkanoita

Veroja	Tukia	Maksuja
Resurssiverot	T&K-rahoitukset	Luonnonvarojen ottomaksut
Päästöverot	Yritystuet	Luonnonvarojen käyttömaksut
Tuoteverot	Investointituet	Jätemaksut
Arvonlisäveron muutokset	Verovähennykset	Palautus-panttijärjestelmät
Työn verotuksen keventäminen	Haitallisten tukien ja verovähennysten leikkaaminen	Päästökauppa

Arvoketjujen mallinnuksen lähtökohdat

	Loppukulutus	Välituotekäyttö
Betonijätteen kierrätys	-	Korvaa kiviainesta
Muovin kierrätys	-	Korvaa tuontimuovia
Jalometallien kierrätys	-	Korvaa neitseellistä raaka-ainetta
Ravinteet	Biokaasu korvaa bensiiniä	Biokaasu
Ruokahävikki	Ruoan kulutus laskee	Hävikki pienenee

Johtopäätelmiä

- Kiertotalous avaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä palveluiden että teknologian kehittämiseen.
- Kansantalouden tasolla: resurssitehokkuutta parantavan teknologisen kehityksen kautta syntyvä kasvusysäys.
    - Investoinnit olennaisia.
- Lisätoimia tarvittaisiin erityisesti tuotteiden pitämiseksi kierrossa mahdollisimman pitkään mm. ylläpidon, uudelleenkäytön ja uudelleenvalmistuksen keinoin.
    - Erityisesti veroihin liittyy useita haasteita mm. kustannustasoon ja tulonjakoon.
    - Taloudellisen ohjauksen toteuttaminen osana sääntelykokonaisuutta.

VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Kiitos!

Lisätietoja: riina.antikainen@ymparisto.fi

Tikkanen ym. 2018. Katsaus kiertotalouden mahdollisiin taloudellisiin ohjauskeinoihin.

Simons ym. 2018. Taloudelliset ohjauskeinot kiertotalouden arvoketjuissa

YTF Puheenvuoroja: Materiaalit kiertoon taloudellisella ohjauksella